

Sygn. akt IV Ca 165/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Słupsku IV Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący SSO Jolanta Deniziuk

Sędziowie SO: Andrzej Jastrzębski (spr.), Mariola Watemborska

Protokolant: Barbara Foltyn

po rozpoznaniu w dniu 19 kwietnia 2013 r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z powództwa A. B.

przeciwko R. S. i H. B.

o zadośćuczynienie

na skutek apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego
w Człuchowie z dnia 5 września 2012r., sygn. akt I C 179/11

oddala apelację.

Sygn. akt IV Ca 165/13

UZASADNIENIE

Powódka A. B. w pozwie wniesionym do Sadu Rejonowego w Człuchowie domagała się zasądzenia od pozwanych R. S. i H. B. zadośćuczynienia w kwocie po 35 000 zł. za wyrządzoną szkodę za składanie fałszywych zeznań w sprawie VI K 553/07, która toczyła się przed Sądem Rejonowym w Chojnicach oraz I RC 1382/08, która toczyła się przed Sądem Okręgowym w Słupsku.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa w całości. W uzasadnieniu wskazali, że pozew jest dla nich absurdalny i niedorzeczny, oparty całkowicie na nieprawdziwych okolicznościach, którym kategorycznie zaprzeczyli. W swoich pismach oświadczyli, że w sprawach sądowych wymienionych przez powódkę w pozwie zeznawali pod przysięgą i mówili zgodnie z prawdą co było im wiadome.

Na rozprawie w dniu 11 maja 2012r. powódka sprecyzowała pozew, że nie domaga się zadośćuczynienia tylko odszkodowania. Wskazała, że w wyniku fałszywych zeznań składanych przez pozwanych utraciła swój majątek, ponieważ z ich winy utraciła dwa samochody ciężarowe i przyczepę.

Rozpoznający sprawę Sąd Rejonowy w Człuchowie ustalił, że Sąd Okręgowy w Słupsku orzekł rozwód powódki A. B. oraz jej męża R. B.. Pozwana R. S. oraz pozwany H. B. to była szwagierka i były szwagier powódki. Powódka jest skonfliktowana z rodziną byłego męża.

Z inicjatywy powódki A. B. toczyło się wiele postępowań karnych, wysyłała ona do organów ścigania różnego rodzaju pisma, które często były pozostawiane bez biegu. Odmawiano również powódce wszczęcia postępowań karnych.

Postanowieniem z dnia 20 lutego 2012r. umorzono śledztwo w sprawie m.in. kradzieży naczepy samochodowej marki S. o nr rej. (...) na szkodę powódki, składania fałszywych zeznań m.in. przez świadków R. S. i H. B.. Postanowieniem z dnia 12 marca 2012r. Prokuratura Rejonowa w Chojnicach wydała postanowienie o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie niedopełnienia obowiązków przez policjanta Posterunku Policji w B. J. S.. Zażalenia na powyższe orzeczenia złożyła powódka, do dnia wydania wyroku w niniejszej sprawie nie zostały one rozpoznane przez Sąd Rejonowy w Człuchowie Wydział Karny.

W trakcie postępowania I Ds. 255/12 w sprawie przerobienia numerów identyfikacyjnych naczepy marki S. o nr rej. (...) została sporządzona opinia wydana przez Laboratorium Kryminalistyczne Komendy Wojewódzkiej Policji w B.. W opinii stwierdzono, że podczas badania naczepy tj ramy pojazdu na powierzchni gdzie producent umieszczał oznaczenie identyfikacyjne ujawniono ślady usuwania oznaczenia identyfikacyjnego.

Pozwani nie prowadzą działalności gospodarczej związanej z transportem.

Na wstępie oceny żądania pozwu sąd I instancji wskazał, że powódka nie potrafiła rzeczowo określić zachowania pozwanych, które miało przyczynić się do powstania szkody, podnosząc w toku postępowania wiele kwestii które nie miały żadnego związku ze sprawą. Powódka, pomimo wezwania nie sformułowała prawidłowego wniosku o dopuszczenie dowodu z konkretnego materiału znajdującego się w aktach innych spraw, uniemożliwiając w ten sposób Sądowi dopuszczenie konkretnego dowodu z poszczególnych akt. W niniejszej sprawie powódka nie powoływała się na brak możliwości skonkretyzowania swoich wniosków dowodowych ze względu na brak dostępu do akt. A. B. uniemożliwiła także Sądowi ustalenie jakie zachowanie pozwanych doprowadziło do szkody, albowiem na pytanie w tym przedmiocie padały różne odpowiedzi np. zarzut kradzieży, składania fałszywych zeznań, uniemożliwienie zbierania pieniędzy na ślubie.

Sąd I instancji wskazał, że na mocy art. 415 k.c. dla powstania odpowiedzialności pozwanych konieczne jest zaistnienie trzech przesłanek: powstanie szkody, wystąpienie zdarzenia z którym ustawa łączy obowiązek odszkodowawczy oraz związek przyczynowy między zdarzeniem i szkodą. Zgodnie z art. 6 k.c. i art. 232 k.p.c. to na powódce ciąży obowiązek udowodnienia wszystkich przesłanek odpowiedzialności deliktowej pozwanych. Powódka o powyższym obowiązku została pouczona na rozprawie w dniu 11 maja 2012r. i został określony jej termin do doprecyzowania wniosków dowodowych. Powódka powoływała wiele postępowań powołując numery spraw, jednakże często nie potrafiła określić konkretnych dokumentów powołując się jedynie na akta spraw. Wskazać należy, że w pozwie powódka twierdziła, że pozwani pomówili powódkę, oczernili – nie precyzując w jaki sposób, zarzuciła im, pozbawienie źródła utrzymania i majątku przez oskarżenie powódki bez dowodów. Na rozprawie w dniu 11 maja 2012r. powódka sprecyzowała pozew, że w przedmiotowym postępowaniu nie domaga się zadośćuczynienia tylko odszkodowania. Wskazała, że w wyniku fałszywych zeznań utraciła swój majątek.

Na zobowiązanie w przedmiocie tezy dowodowej powoływanych przez nią dowodów (por. wezwanie k. 72) powódka w piśmie z dnia 28 maja 2012r. wskazała, że dowody przez nią zgłoszone mają być na okoliczność „normalnego życia z przemocą, prawo do intymności i prywatności życia w rodzinie i małżeństwie i firmie, prawo do planowania rodziny, na okoliczność fałszywych oskarżeń w sprawach sądowych i załatwianie za pieniądze spraw sądowych, szantaż na rozprawach”. Powoływała również, że pozwani brali udział w zaplanowanym morderstwie, że zagarnęli porodowe i pogrzebowe wraz z urlopem macierzyńskim. W ocenie Sądu Rejonowego powyższe tezy dowodowe nie miały żadnego związku z przedmiotową sprawą, która dotyczyła odszkodowania albowiem nie wykazywały żadnego zachowania pozwanych, które doprowadziło do szkody powódki tj utraty przez nią majątku, w związku z powyższym Sąd pominął wnioski dowodowe zgłoszone przez powódkę na powyższe okoliczności. Wskazać należy, że w zeznaniach R. S. oraz H. B. ze sprawy o sygn. akt I RC 1382/08 nie są powoływane jakiegokolwiek okoliczności, które mogłyby w ocenie Sądu narazić powódkę na utratę majątku, dotyczą one jedynie sytuacji rodzinnej

Zdaniem Sądu powódka nie wykazała, aby jakikolwiek zachowanie pozwanych doprowadziło do szkody, nawet gdyby przyjąć, że powódka poniosła szkodę i utraciła majątek, który wskazała w toku sprawy - albowiem tych okoliczności pozwani nie kwestionowali - to brak jest jakichkolwiek podstaw aby uznać że przyczynili się do tego pozwani. Brak jest jakichkolwiek dowodów wykazujących aby rzeczy te ukradli pozwani, albo przyczynili się do ich kradzieży. Brak jest także dowodów świadczących że zeznania pozwanych przyczyniły się do jakiegokolwiek szkody. W ocenie Sądu zeznania na które powoływała się powódka nie wywołały szkody bowiem żadnego związku przyczynowego powódka nie wykazała.

W związku z powyższym powództwo A. B. jako bezzasadne należało oddalić.

Z rozstrzygnięciem powyższym nie zgodziła się strona powodowa, która wywiodła apelację, w której zarzuciła orzeczeniu Sądu Rejonowego w Człuchowie, że zostało wydane w warunkach naruszenia prawa materialnego tj. art. 445kc, poprzez przyjęcie, że nie było podstaw do przyjęcia odpowiedzialności pozwanego w związku z działaniem pozwanego wynikającym z akt spraw wskazanych w toku postępowania, art. 448 kc poprzez błędne przyjęcie braku podstaw do zasądzenia zadośćuczynienia za szkodę materialną i naruszenie dóbr osobistych powódki oraz przekroczenia zasady swobodnej oceny dowodów polegające na przyjęciu, że zebrany materiał dowodowy nie dał podstaw do przypisania, że pozwanemu odpowiedzialności. W konsekwencji powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie roszczenia w całości.

Rozpoznając złożoną apelację Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest bezzasadna.

Na wstępie zauważyć należy, że Sąd Rejonowy, orzekając w niniejszej sprawie, dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych, prawidłowo oceniając przy tym zgromadzony w sprawie materiał dowodowy. Z treści zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd I instancji wyprowadził właściwe ustalenia i wnioski, w oparciu o które prawidłowo zastosował normy prawa materialnego, zaś sposób procedowania w sprawie odpowiadał wymogom określonym w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego, tym samym sąd II instancji w całej rozciągłości przyjmuje ustalenia i wnioski sądu I instancji jako własne (art. 328 § 2 kpc w związku z art. 328 i art. 328 i art. 391 § 1 zd. 1 kpc.)

W pierwszej kolejności przypomnieć należy, że z zasady kontrydiktoryjności procesu wynika, że to strony obarczone zostały odpowiedzialnością za wynik procesu, a przy rozpoznawaniu sprawy rzeczą Sądu nie jest co do zasady zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie, rola sądu nie polega na wykonywaniu przezeń obowiązków procesowych ciążyących na stronach, a strona prowadzi proces na własne ryzyko dowodowe. Działanie z urzędu i przeprowadzenie dowodu niewskazanego przez stronę jest dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach procesowych i musi wynikać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia.

Stanowczego podkreślenia w tym miejscu wymaga, że w myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z obowiązującą procedurą cywilną nie do Sądu należy zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Innymi słowy, Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzania z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności spornych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa bowiem na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne. Zgodnie zatem z regułą wyrażoną w art. 6 kc na poszkodowanym – powódce- spoczywał ciężar dowodu wszystkich przesłanek odpowiedzialności za szkodę.

Przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej z art. 415 k.c., na którym oparte było powództwo (patrz: sprecyzowanie żądania protokół rozprawy z dnia 11.05.2012 r., k-64 akt sprawy), stanowią: 1) zdarzenie, z którym normy prawne wiążą obowiązek naprawienia szkody przez dłużnika, 2) szkoda, 3) związek przyczynowy, pozwalający

ustalić, że zdarzenie jest przyczyną szkody. Brak którejkolwiek z tych przesłanek nie pozwala na ustalenie istnienia po stronie pozwanej w procesie o zapłatę odszkodowania obowiązku poniesienia odpowiedzialności.

W ocenie sądu II instancji powódka w żaden sposób nie udokumentowała żadnej z przesłanek odpowiedzialności o których mowa wyżej. Brak jest bowiem w ocenie sądu odwoławczego jakiegokolwiek związku przyczynowego z zeznaniami składanymi w sprawie karnej i rozwodowej przez pozwanych, a utratą przez nią składników majątkowych takich jak ciężarówka i przyczepa do nich.

Wskazać należy również że apelacji powódki nie odnosi się do meritum rozstrzygnięcia sądu I instancji. Jeśli zważyć, że w toku procesu powódka domagała się odszkodowania a nie zadośćuczynienia – o czym mowa wyżej to w żaden sposób jej argumentacja zawarta w treści zarzutów apelacyjnych, a sprowadzająca się do zarzutu naruszenia art. 445 k.c. i art. 448 k.c. nie może prowadzić do uznania jej zasadności. Zgodnie bowiem z art. 445 § 1 k.c. sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę ale w wypadkach przewidzianych w artykule poprzedzającym. Przepis art. 444 k.c. odsyła wyłącznie do sytuacji związanej z uszkodzeniem ciała lub wywołaniem rozstroju zdrowia. Ponadto art. 445 § 1 k.c. stosuje się również w wypadku pozbawienia wolności oraz w wypadku skłonienia za pomocą podstępem, gwałtu lub nadużycia stosunku zależności do poddania się czynowi nierządному (§ 2 art. 445 k.c.). Żadna więc z sytuacji opisanych w art. 445 k.c. nie obejmuje roszczenia skierowanego przeciwko pozwany. Natomiast w przypadku art. 448 k.c. ustawodawca przewidział możliwość zasądzenia odpowiedniej sumy tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę związanej z naruszeniem dobra osobistego. Tymczasem w toku postępowania strona powodowa swoje roszczenie nie opierała na naruszeniu dóbr osobistych. Jednocześnie zgodnie z art. 383 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym nie można rozszerzyć żądania pozwu ani występować z nowymi roszczeniami. Na etapie postępowania apelacyjnego niedopuszczalne jest dokonywanie zmiany powództwa, czy to poprzez zmianę podstawy faktycznej dochodzonych pierwotnie roszczeń, czy też inaczej, przez wyeksponowanie nowego uzasadnienia zgłoszonego żądania, wynikającego z powołania się na przesłanki innego przepisu prawa materialnego, wskazanego jako nowa podstawa materialnoprawna dochodzonego roszczenia.

W tym stanie rzeczy, Sąd Okręgowy działając na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powódki jako bezzasadną.